

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Copulæ tempus, num. 35.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

Esane. li. 8. matr. disp. 17. nn. 4. 5. rectam rationem, excedens alias deo-
Bonac. de matr. l. c. p. 17. nn. 12. h dinationes in materia luxuriae, ut con-
Navar. de pen. cons. 4. apud Dian. p. 2. stitutat novam luxuriæ speciem inno-
tr. 17. ref. 37.

32. Quid, perficere genitalia in
superficie vasis præposteri? Respon-
deo, adhuc esse mortale. Ita Pontius,
i & Castropalatus l contra Sanchez,
m quæ sententia Sanchez in aliquibus

codicibus Lugduni anno 1621. im-
pressis est deleta, illam tamen assert
Tancredi n contra Texedam: Ratio
hujus, & præcedentis resolutionis est,

quia, in præcedente casu, est certa in-
choatio peccati contra naturam: in
hoc, quia tactus tam vicinus vasi præ-
postero prohibito, videtur conjugibus
etiam ipse prohibitus; & certe quoad
proxim. cum semper ille tactus fiat ex
affectu ad locum præposterum, semper
erit, saltem ex affectu, mortalis. Idem
puto in casu, de quo nuper interro-
gatus fui, hoc est, de quodam viro, qui
voluptatis gratia digitum intromitte-
bat in vas uxoris præposterum: est e-
niam affectus ad præpostoram libidi-
nem.

i Pont. lib. 10. mat. c. 17. num. 5. I
Castrop. de mat. dis. 3. p. 4. §. 2. nn. 6.
m Sanc. li. 9. de matr. d. 17. nn. 5. n
Tancredi de matr. li. 8. d. 17. §. quares
3. versu, dabit & in hoc.

33. Quid denique si genitalia intro-
mittantur in os fæminæ cum pari ani-
mo fæminandi in vase naturali? Re-
spondeo, adhuc esse mortale. Ita Fa-
gundez o contra Sanchez, p qui lo-
cus Sanchez etiam in dictis codicibus
deletus est: sed pari modo affiratur ab
eodem Tancredi ibidem. Ratio posse
est, quia id videtur adeo esse contr-

rectam rationem, excedens alias deo-
dinationes in materia luxuriae, ut con-
stitutat novam luxuriæ speciem inno-
minatam, seu ejus inchoationem: sed

certè aliqui apud Dianam loco citate
irruminationem appellant. Vide tamen,
quæ dicam inferius c. 7. §. 1. num. 3.
ubi Jex Fillucio videor sequi opinio-

nem Sanchez. o Fag. in dec. t. 2. li. 6. c. 3. nn. 19.
apud Dian. p. 6. tr. 7. ref. 7. §. Quaren-
dum. p Sanc. l. c.

Copula modus.

34. Situm variare in copula, sive
scilicet à latere, sive à tergo, sive alio
modo, dum modo conjuges uniantur
in vase naturali, est solum veniale;
quia non est nisi parva deordinatio:
quando autem adest caussa, ut si vir,
v. g. propter pinguedinem non possit
congredi, nisi retro accedit, vel quia
uxor est gravida &c. ne veniale qui-
dem est; quia matrix sufficientem se-
minis partem natura sua attrahit ad
se, atque adeo non impeditur genera-
tio, esto, certius secutura sit alio mo-
do. Conjuges enim ad certam gene-
rationem quarendam tenentur, q nom
ad certissimam.

q Pont. l. 10. c. 11. n. 3.

Copula tempus.

35. Accedere ad conjugem, dum est
gravida, vel dum est in menstruis, r
non est saltem mortale, & probabili-
ter nec veniale, quia regulariter in
gravida non est periculum abortus, &
in menstruata non appetet, unde adit
prohi-

X

prohi-

prohibitio, cum etiam tunc adsit sal- nulla arte adjuvari possint ad copula-
tem minus principalis finis, qui est, lam habendam, matrimonium inire
concupiscentiam sedare.

x Sanc. li. 9. d. 21. n. 7.

36. Nec id Adventu, nec in Quadra-
gesima, nec diebus festis &c adest pro-
hibitio congressus conjugalis. Aliud
enim est, nuptias celebrare, id est, be-
nedictiones / nuptiales in Ecclesia, &
solenam inducere traductionem
sponsæ in domum sponsi, que duo
sunt vetita in Adventu & Quadra-
gesima &c. Aliud, copulam exercere
post legitimum consensum de presen-
ti, quod esse prohibitum, nullibi le-
gitur.

*¶ l. Sanc. li. 7. de matr. dis. 7. Sylv.
v. mat. 7. q. 2.*

Qua ratione, tempore Eucharistiae
sumenda, sit conveniens, à copula ab-
stine, dictum est à nobis alibi plu-
ribus. *t*

t in nostro opusc. de Comm. c. 2. §. 2.

37. Remanet aliquid dicere de tem-
pore senectutis conjugum: ij ergo
quamvis credant, non amplius filios
generaturos, copula uti queunt; quod
si ita sint senes, ut semen non emittant,
adhuc ad copulam conari possunt, & etiam se im pudice tangere, est pecca-
tactus alios conjugū, de quibus mox, tum e mortale, quia id, ex se, ad-
exercere. Ratio est, quia eo ipso, quod versatur honestati, & quia est occasio
sunt conjuges, ad hanc omnia jus ha-
bent, saltem propter alios minus prin-
cipales fines, concupiscentiam sedan-
di, amorem mutuum fovendi &c surum.

Differunt igitur per maximè hæc duæ
quæstiones, an senes conjuges omni-
mo exhausti conari possint ad marita-
lem copulam, & an senes omnino locus sacer, ad effectum hujus peccati,

nulla arte adjuvari possint ad copula-
lam habendam, matrimonium inire
queant? illud prius, ut certum, concedimus, hoc posterius negari de-
bere, docet cum multis Sanchez, &
quem vide.

*u Sanc. li. 7. dis. 101. n. 7. ¶ x Th.
Sanc. li. 7. de mat. dis. 92. n. 24.*

38. Quod si ejusmodi senex conju-
gatus non possit alio modo congregari,
nisi semen effundendo extra vas, bene
sic distinguit Castropalaus: a si du-
bius est dictus senex, an semper ita sit
congressurus, potest sic licite, ex Bon-
acina, b congregari, quia donec du-
bius est de effusione, utitur jure suo
maritali, & illa effusio est fibi per ac-
cidentis; at ab eo momento, quo mora-
liter fit certus, semper ita futurum,
illicite congregari, quia tunc per se
esset illa effusio extra vas, atque adeo
peccatum contra naturam.

*a Castrop. dis. 3. de mat. p. 4. §. 5.
n. 7. b Bonac. de matr. d. 4. p. 6. n.
17.*

Copulae locus extrinsecus.

39. Publicè conjuges copulari, u
adhuc ad copulam conari possunt, & etiam se im pudice tangere, est pecca-
tactus alios conjugū, de quibus mox, tum e mortale, quia id, ex se, ad-
exercere. Ratio est, quia eo ipso, quod versatur honestati, & quia est occasio
proxima peccati; cum certum mora-
liter sit, aliquem ex aspicientibus, sal-
tem in turpem delectationem incur-
di, amorem mutuum fovendi &c surum.

c Th. Sanc. lib. 9. d. 15. n. 1.

40. Ideni, si in loco sacro, etiam

non exhausti conari possint ad marita-

lem privatum, ea exerceatur (quianam sit

exhausti ita, ut judicio Medicorum vide fuisse apud Doctores, d & nos

inquit

